

**Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка**
Кафедра *філософії, політології та міжнародних відносин*

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ**

ПП ВД/ВК 2.1.3.7

Спеціальність: *291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*

Освітньо-професійна програма: *291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*

Факультет: *Історії та права*

Форма навчання: *денна/заочна*

Кропивницький 2020-2021 рік

Робоча програма з економічної дипломатії для магістрів

за спеціальністю: *291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*

Розробник: доктор політичних наук, доцент кафедри філософії, політології та міжнародних відносин Коломієць О. В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії, політології та міжнародних відносин Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Протокол від «27» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри Ю.В. Харченко

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4,5	Галузь знань 29 Міжнародні відносини	ДФН	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Немає	Спеціальність: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії Освітньо-професійна програма: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Рік підготовки: 1-й	
		Семестр; 2-й	
		Лекції: 20 год.	
		Семінарські: 16 год.	
		Лабораторні: 0 год.	
		Самостійна робота: 99 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів розуміння сутності економічної дипломатії як інструменту захисту національних інтересів держави у сфері зовнішньоекономічної політики, а також практичних аспектів дипломатичної роботи у сфері зовнішньоекономічної діяльності з метою досягнення стратегічних цілей держави.

Завдання дисципліни:

сформувати у студентів здатність коректно застосовувати загальнотеоретичні засади економічної дипломатії та її інструментарію у зовнішньоекономічних зносинах і зовнішньоекономічній діяльності, використовувати тонкощі дипломатичного протоколу й етикету, техніки проведення переговорів, нормативне забезпечення економічної дипломатії в практиці просування торговельно-економічних інтересів національного бізнесу за кордоном, а також в діяльності іноземних представництв економічної дипломатії на території України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність економічної дипломатії як інструменту захисту національних інтересів держави у сфері зовнішньоекономічної політики;
- особливості дипломатичного протоколу й етикету, технік проведення переговорів у сфері зовнішньоекономічної діяльності з метою досягнення стратегічних цілей держави;
- національне законодавство та міжнародне право щодо забезпечення й регулювання зовнішньоекономічних дипломатичних установ;

- систему і механізм діяльності Міністерства закордонних справ, його вітчизняних та закордонних підрозділів у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- головні принципи, форми та методи створення зовнішньоекономічних дипломатичних установ;
- основні завдання і функції дипломатичних і консульських установ;
- дипломатичні і консульські імунітети та привілеї;
- форми і принципи діяльності економічної дипломатії;

вміти:

- визначати передумови та чинники розвитку економічної дипломатії, оцінювати причини, умов та тенденцій застосування дипломатичних інструментів в умовах асиметричного глобального суспільно-політичного та економічного розвитку;
- ідентифікувати визначальні фактори впливу на економіку країни та використовувати ефективні, з позицій досягнення цілей зовнішньоекономічної політики, методи економічної дипломатії;
- розуміти причини необхідності застосування дипломатії в забезпеченні економічної безпеки країни та її секторів;
- ідентифікувати сучасні виклики та стратегічні задачі економічної дипломатії України.

володіти:

- ✓ навичками оперування понятійним апаратом для опису взаємодії об'єктів й суб'єктів сучасної дипломатичної системи та консульської служби;
- ✓ навичками аналізу сучасної дипломатичної системи та консульської служби.

Сформовані компетентності:

ІК Здатність розв'язувати комплексні теоретичні та практичні задачі й проблеми під час професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

ЗК1 знати і застосовувати новітні теорії, концепції і методи в галузі науково-дослідної та професійної діяльності, у т.ч. в сфері міждисциплінарних досліджень на стику інтегрованих взаємозв'язків у різні сферах міжнародних відносин.

ЗК2 ініціювати інноваційні проекти, демонструвати лідерство та повну автономність під час їх реалізації, вміти виходити із зони комфорту та професійно діяти в нових умовах.

ЗК3 організувати та здійснювати індивідуальні і групові дослідницькі проекти у сфері міжнародних економічних відносин, зовнішньої та світової політики.

ЗК5 демонструвати навички усного наукового мовлення й академічного письма, у т.ч. в процесі написання наукових текстів, при публічних презентаціях своїх думок в обраній сфері наукових досліджень чи у фахових дискусіях.

ЗК7 оцінювати та аналізувати проблеми у сфері міжнародних відносин, пропонувати підходи до вирішення таких проблем;

ЗК9 розуміти і застосовувати на практиці теорії та методи дослідження проблем міжнародних відносин, демонструвати вміння шукати й аналізувати інформацію з різних джерел.

СК1 Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції дипломатичної служби. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами, усно і письмово, з професійних і

наукових питань у сфері міжнародної політики.

СК3 Здійснювати професійний усний та письмовий переклад з/на іноземну мову, зокрема, з фахової тематики дипломатичної служби. Брати участь у професійні дискусії у сфері дипломатичної служби, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

СК4 Аналізувати та оцінювати проблеми дипломатичної служби, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

СК5 Оцінювати та аналізувати дипломатичну службу, їх проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних комунікацій.

СК10 Критично осмислювати та аналізувати дипломатичну службу та її вплив на міжнародні відносини.

Програмні результати навчання відповідні компонентам освітньої програми:

РН 1 Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики

РН 2 Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини

РН 3 Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики

РН 5 Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав

РН 7 Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем

РН 9 Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій

РН 10 Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики

РН 14 Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток

3. Тематичний план навчальної дисципліни

Вступ. Вивчення курсу «Економічна дипломатія» є важливим чинником інтелектуального та духовного розвитку студентства, формуванням у студентів здатності до адекватного розуміння та розв'язання теоретичних, методологічних, світоглядних проблем сучасних міжнародних зовнішньоекономічних відносин.

Запропонована програма створена таким чином, щоб надати студентам цілісний виклад основних проблем зовнішньоекономічних відносин на рівні об'єктивного ідеологічно незаангажованого новітнього бачення проблем сучасної економічної дипломатії. Водночас програмою передбачено ознайомлення студентів із наявною різноманітністю сучасних наукових та філософських концепцій в галузі міжнародних зовнішньоекономічних відносин, надання можливості їх альтернативного сприйняття. Курс покликаний синтезувати набуті

знання з даної дисципліни в цілісне світосприйняття з метою створення підґрунтя методологічного та гуманітарного компонентів магістерського рівня підготовки спеціалістів.

Змістовний модуль 1

Теоретичні засади економічної дипломатії

Тема 1. Історія формування економічної дипломатії

Міждержавні відносини та формування дипломатичних контактів між їх суб'єктами.

Дипломатія античного світу. Розвиток європейської дипломатії.

Передумови зародження економічної дипломатії.

Україна в системі дипломатичних відносин.

Тема 2. Економічна дипломатія в системі міжнародного регулювання світової економіки

Сутність і стандарти економічної дипломатії. Вплив глобалізації на розвиток економічної дипломатії.

Політичні цілі і засоби економічної дипломатії. Політичні стандарти економічної дипломатії в статуті ООН.

Економічні цілі і засоби економічної дипломатії. Економізація зовнішньої політики України.

Сутність і функції економічної дипломатії України.

Тема 3. Нормативне забезпечення економічної дипломатії

Правове регламентування дипломатичної діяльності та економічної дипломатії.

Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Правові аспекти зовнішньоекономічної діяльності та економічної дипломатії.

Правове регламентування експортно-імпоротної діяльності підприємств, її тарифного та нетарифного регулювання, митних, податкових та страхових процедур і транспортного обслуговування.

Правовий режим інвестиційного співробітництва з іноземними партнерами.

Нормативно-правові аспекти економічної дипломатії у забезпеченні використання спеціальних режимів господарювання, діяльності спеціальних і вільних економічних зон, концесій.

Тема 4. Об'єкти зовнішньоекономічної дипломатії України

Основні напрямки економічної дипломатії України: Європейський Союз, Співдружність Незалежних Держав, Північноамериканський напрям, АТЕС (Азіатсько-тихоокеанське економічне співробітництво), Субрегіон ЧЕС (Чорноморське економічне співробітництво), Латинська та Південна Америка, Африка та Близький Схід.

Економічна дипломатія у сфері енергопостачання. Зовнішня заборгованість України і шляхи її врегулювання. Іноземний капітал в економіці України. Економічна дипломатія у сфері військово-технічного співробітництва України.

Взаємодія України з зовнішньоторговельними партнерами в системі СОТ. Міжнародні торговельні суперечки і роль економічної дипломатії у їх врегулюванні. Попередження виникнення торговельних протиріч. Антидемпінгові розслідування та їх попередження. Органи з врегулювання міжнародних торговельних спорів (ЮНСІТРАЛ,

Міжнародний Арбітражний суд Міжнародної торгової палати, Європейський арбітраж, Орган вирішення спорів у рамках СОТ).

Змістовий модуль 2

Прикладні аспекти економічної дипломатії

Тема 5. Дипломатичний протокол як засіб економічної дипломатії

Поняття дипломатичного протоколу, церемоніалу та етикету. Джерела правил і норм дипломатичного протоколу.

Дипломатичний корпус. Старшинство в дипломатичному корпусі. Зносини дипломатичних представництв із зовнішньополітичними та зовнішньоекономічними відомствами та урядовими установами країни перебування. Дипломатичні привілеї та імунітети.

Дипломатичні візити. Протокольні візити. Запис бесіди. Етикет дипломатичної бесіди.

Протокол та етикет дипломатичних прийомів. Види дипломатичних прийомів та їх протокольна характеристика. Протокольні аспекти проведення дипломатичних прийомів.

Місце і значення візитів у міжнародних відносинах та в економічній дипломатії. Класифікація візитів. Підготовка візитів. Програма візитів. Протокольні і церемоніальні питання прийому іноземних делегацій.

Міжнародний досвід організації протокольних служб. Структура та функції протокольних підрозділів органів державної влади в Україні. Протокольна діяльність дипломатичного представництва.

Тема 6. Методологія ведення дипломатичних переговорів

Міжнародні переговори як інструмент економічної дипломатії.

Зміст і класифікація дипломатичних переговорів. Прямі переговори. Консультації.

Посередництво. Розслідування. Міжнародний арбітраж.

Планування переговорів і узгодження їх термінів з партнерами.

Підготовка та інформаційне забезпечення переговорів. Збір інформації. Джерела інформації, обробка інформації, її аналіз і узагальнення. Оцінка ризиків, здатних вплинути на хід переговорів та їх підсумки. Формулювання преференцій для проведення переговорів.

Проведення переговорів. Можливі проблеми спілкування. Техніка постановки запитань. Техніка проведення ділової бесіди. Особливості перекладу та врахування мовного фактору. Документування переговорів та оформлення їх результатів в дипломатичній практиці.

Тема 7. Національна економічна безпека

Національні інтереси. Підгрунття визначення національних інтересів. Надання національним інтересам необхідної стабільності і передбачуваності. Протиріччя у забезпеченні національних інтересів в умовах інтернаціоналізації економіки.

Національна економічна безпека. Етапи становлення та розвитку національної економічної безпеки.

Управління національними інтересами у зовнішньоекономічній сфері. Експорт капіталу і експорт товарів. Забезпечення економічних інтересів як один з аспектів зовнішньополітичної концепції України.

Національна безпека і її зв'язок з економічною дипломатією. Взаємозв'язок національної економічної безпеки і міжнародної економічної безпеки. Проблеми

забезпечення міжнародної економічної безпеки. Вироблення міжнародних правил поведінки і взаємної відповідальності урядів та бізнесу.

Тема 8. Механізми формування економічної дипломатії в Україні

Механізми формування економічної дипломатії в Україні. Взаємодія Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства закордонних справ України, Міністерства економіки України, інших міністерств та центральних відомств України у сфері економічної дипломатії. Участь в законотворчій діяльності з питань забезпечення економічної дипломатії.

Функціональні обов'язки Міністерства закордонних справ України в питаннях економічної дипломатії. Економічна складова діяльності Посольств, місій та інших дипломатичних представництв України за кордоном.

Функціональні обов'язки Міністерства економіки та його структурних підрозділів у проведенні ефективної економічної дипломатії.

Зміст та функціональні обов'язки обласних і регіональних структур виконавчої влади у сфері економічної дипломатії.

Тема 9. Організація економічної діяльності дипломатичних представництв

Місце і структура торговельних представництв в складі дипломатичних представництв держави за кордоном. Функції торговельних представництв.

Обов'язки, права та відповідальність працівників торговельних представництв.

Аналітична діяльність торговельних представництв. Оперативне забезпечення інформаційного обміну між торговельними представництвами та центральними органами виконавчої влади.

Організаційне забезпечення інформаційно-презентаційних заходів в країні перебування. Планування роботи та звітність торговельних представництв. Організація діловодства торговельних представництв.

Досвід зарубіжних країн в організації діяльності зовнішньоекономічних представництв в складі Посольств.

Тема 10. Іноземні представництва економічної дипломатії в Україні

Правові акти, які регулюють перебування іноземних дипломатичних представництв на території України.

Іноземний дипломатичний корпус в Києві. Склад дипломатичного корпусу і його місце в офіційних церемоніях. Привілеї та імунітети. Порядок зносин дипломатичних представництв з органами законодавчої та виконавчої влади України і офіційними особами.

Представництва міжнародних організацій, наділених функціями економічної дипломатії на території України, їх завдання, форми та методи роботи і співробітництва з українськими органами влади та управління, суб'єктами господарювання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	ВСЬОГО	Види роботи		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Тема 1. Історія формування економічної дипломатії	12	2	--	10
Тема 2. Економічна дипломатія в системі міжнародного регулювання світової економіки	14	2	2	10
Тема 3. Нормативне забезпечення економічної дипломатії	14	2	2	10
Тема 4. Об'єкти зовнішньоекономічної дипломатії України	14	2	2	10
Тема 5. Дипломатичний протокол як засіб економічної дипломатії	14	2	2	10
Тема 6. Методологія ведення дипломатичних переговорів	14	2	2	10
Тема 7. Національна економічна безпека	13	2	2	9
Тема 8. Механізми формування економічної дипломатії в Україні	14	2	2	10
Тема 9. Організація економічної діяльності дипломатичних представництв	12	2	--	10
Тема 10. Іноземні представництва економічної дипломатії в Україні	14	2	2	10
Всього годин	135	20	16	99

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин
1	Економічна дипломатія в системі міжнародного регулювання світової економіки 1. Економічні цілі і засоби економічної дипломатії. 2. Економізація зовнішньої політики України. 3. Сутність і функції економічної дипломатії України.	2
2	Нормативне забезпечення економічної дипломатії 1. Правове регламентування дипломатичної діяльності та економічної дипломатії України. 2. Принципи зовнішньоекономічної діяльності України. 3. Правові аспекти зовнішньоекономічної діяльності та економічної дипломатії України.	2
3	Об'єкти зовнішньоекономічної дипломатії України 1. Міжнародні торговельні суперечки і роль економічної дипломатії у їх врегулюванні.	2

	<p>2. Антидемпінгові розслідування та їх попередження.</p> <p>3. Органи з врегулювання міжнародних торговельних спорів (ЮНСІТРАЛ, Міжнародний Арбітражний суд Міжнародної торгової палати, Європейський арбітраж, Орган вирішення спорів у рамках СОТ).</p>	
4	<p>Дипломатичний протокол як засіб економічної дипломатії</p> <p>1. Міжнародний досвід організації протокольних служб.</p> <p>2. Структура та функції протокольних підрозділів органів державної влади в Україні.</p> <p>3. Протокольна діяльність дипломатичного представництва.</p>	2
5	<p>Методологія ведення дипломатичних переговорів</p> <p>1. Проведення переговорів.</p> <p>2. Можливі проблеми спілкування. Техніка постановки запитань.</p> <p>3. Техніка проведення ділової бесіди. Особливості перекладу та врахування мовного фактору.</p> <p>4. Документування переговорів та оформлення їх результатів в дипломатичній практиці.</p>	2
6	<p>Національна економічна безпека України</p> <p>1. Національна безпека і її зв'язок з економічною дипломатією.</p> <p>2. Взаємозв'язок національної економічної безпеки і міжнародної економічної безпеки.</p> <p>3. Проблеми забезпечення міжнародної економічної безпеки.</p> <p>4. Вироблення міжнародних правил поведінки і взаємної відповідальності урядів та бізнесу.</p>	2
7	<p>Механізми формування економічної дипломатії в Україні</p> <p>1. Аналітична діяльність торговельних представництв.</p> <p>2. Оперативне забезпечення інформаційного обміну між торговельними представництвами та центральними органами виконавчої влади.</p> <p>3. Планування роботи та звітність торговельних представництв.</p> <p>4. Досвід зарубіжних країн в організації діяльності зовнішньоекономічних представництв в складі Посольств.</p>	2
8	<p>Іноземні представництва економічної дипломатії в Україні</p> <p>1. Представництва міжнародних організацій наділених функціями економічної дипломатії на території України.</p> <p>2. Завдання, форми та методи роботи й співробітництва представництв міжнародних організацій з українськими органами влади та управління, суб'єктами господарювання.</p>	2
Разом		16

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кіль-ть годин
1	Історія формування економічної дипломатії	10
2	Економічна дипломатія в системі міжнародного регулювання світової економіки	10
3	Нормативне забезпечення економічної дипломатії	10
4	Об'єкти зовнішньоекономічної дипломатії України	10
5	Дипломатичний протокол як інструмент економічної дипломатії	10
6	Методологія ведення дипломатичних переговорів	10
7	Національна економічна безпека України	9
8	Механізми формування економічної дипломатії в Україні	10
9	Організація економічної діяльності дипломатичних представництв	10
10	Іноземні представництва економічної дипломатії в Україні	10
Разом		98

7. Індивідуальні завдання

Не передбачено

8. Методи навчання

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни *«Економічна дипломатія»*:

- навчальні заняття;
- самостійна робота студентів;
- робота в науковій бібліотеці ЦДПУ імені В. Винниченка та мережі Інтернет;
- контрольні заходи.

Види навчальної роботи студентів:

- лекція з використанням структурно-логічних схем;
- семінарське заняття;
- консультація;
- залік.

У процесі вивчення дисципліни «Економічна дипломатія» застосовуються наступні методи навчання:

За типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;
- відповідно до логіки пізнання:
- аналітичний;
- індуктивний;

- дедуктивний;

За основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

За системним підходом:

- стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.

За джерелами знань:

- словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація.

За рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

9. Методи контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансфертною накопичувальною системою здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

9.1. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ; - участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми модуля на *семінарському занятті* – **5 балів**:

- **5-4 б.** ставиться, коли студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить покликання на потрібну літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.

- **2,5-3 б.** ставиться, коли студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.

- **1,5-2 б.** ставиться студентові, який засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок.

- **0,5-1 б.** одержує студент, який невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок.

До 15-ти балів студент може отримати за виконані завдання *самостійної роботи* з певної теми модуля, з урахуванням якості, повноти виконання завдання.

До 5-ти балів ставиться студентові, який робить вдалі доповнення протягом семінарських занять з певної теми модуля, виправляє неточності, однак при цьому індивідуально не виступає з окремих питань;

До 20-ти балів ставиться студентові, який підготував значний за обсягом та змістом конспект до семінарських занять з певної теми модуля;

10 балів одержує студент, який старанно працював упродовж заняття, виконував справи, залучався до колективних обговорень тощо.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль **0 балів**.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі – роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, були учасниками олімпіад, конкурсів тощо можуть нараховуватися додаткові бали: **до 25 балів**.

35 балів студент може отримати за плідну роботу на лекції та семінарі.

Студент, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав *поточних оцінок*, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Дві контрольні роботи у формі чотирирівневих завдань передбачено за результатами вивчення тем модуля 1 і модуля 2.

Тривалість виконання контрольних завдань не повинна перевищувати двох академічних годин.

До контрольних робіт допускаються всі студенти незалежно від результатів поточного контролю.

Для проведення контрольних робіт розроблено контрольні завдання двох варіантів, які є рівнозначні за трудомісткістю.

За виконання контрольних робіт студент отримує бали, які враховуються в процесі розрахунків підсумкової семестрової оцінки:

- максимальна кількість балів – **30 (1-ша робота), 25 (2-га робота)**.

У процесі виконання контрольних завдань студент може користуватися лише тими допоміжними матеріалами, які визначені викладачем. Студентові забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами та користуватися матеріалами, крім дозволених. За умови порушення студентом установлених правил виконання контрольних завдань викладач позбавляє можливості продовжувати виконання контрольних завдань, не перевіряє роботу, робить на ній відповідний запис і оцінює нулем балів. Результати контрольного заходу студента, який не з'явився на нього, також оцінюються нулем балів незалежно від причини.

Результати контрольних робіт доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Перескладання контрольних робіт допускається в терміни, визначені викладачем під час поточних консультацій.

9.2. ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ

З дисципліни *«Економічна дипломатія»* передбачена така форма семестрового контролю, як **залік**, який проводиться наприкінці семестру.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру.

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та п'ятирівневою шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно з можливістю повторного складання», «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності, Залікову книжку студента. Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання менше 60 балів (FX, F) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Дисципліна «Економічна дипломатія»

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					Підсумок ва семестров а
T1	T2	T3	T4	T5	КР№ 1	T6	T7	T8	T9	КР №2	
5	5	5	5	5	30	5	5	5	5	25	

T1, T2 ..., T9 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
90 – 100	A	5	відмінно	зараховано
80 – 89	B	4	добре	
65 – 79	C			
55 – 64	D	3	задовільно	
50 – 54	E			
35 – 49	FX	2	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	1	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Базова:

1. Всеобщая история дипломатии. М. : Эксмо, 2009. 672 с.
2. Головина А.С. Деловые переговоры. Стратегия победы. СПб. : Питер, 2017. 192 с.
3. Гуменюк Б.І., Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба: Навчальний посібник. К. : Либідь, 2011. 255 с.
4. Гуменюк Б.І. Дипломатична служба: правове регулювання. Навчальний посібник. К. : Либідь, 2017. 224 с.
9. Ги Каррон де ла Карьер. Экономическая дипломатия. Дипломатия и рынок / Пер. с фр. М. : РОССПЭН, 2013. 296 с.
10. Лихачев А.Е. Экономическая дипломатия России. Новые вызовы и возможности в условиях глобализации. М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. 461 с.
11. Ломакин В.К. Внешнеэкономическая политика Британии: Монография. М. : ЮНИТИДАНА, 2014. 287 с.
12. Репецкий В.М. Дипломатичне и консульське право. Підручник. К. : Знання, 2006. 372 с.
13. Трухачев В.И., Лякишева И.Н., Михайлова К.Ю. Международные деловые переговоры: учеб. пос. 3-е изд., перераб. и доп. М. : Финансы и статистика; Ставрополь: АГРУС, 2007. 224 с.
14. Фліссак К. А. Глобалізація і нові виклики економічній дипломатії. *Економічний часопис*. 2012. № 1-2. С. 8-11
15. Фліссак К. А. Економічна дипломатія. Тернопіль : «Новий колір», 2013. 440 с.
16. Фліссак К. А. Економічна дипломатія у системі забезпечення національних інтересів України: монографія. Фліссак. Тернопіль : Новий колір, 2016. 811 с.
17. Фліссак К. А. Форми та методи економічної дипломатії у сфері торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва. *Економічний аналіз: збірник наукових праць*. Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С.І. Шкарабан та ін. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2013. Вип. 12. Частина 1. – С. 306-310.
18. Щетинин В.Д. Экономическая дипломатия: Учебное пособие для вузов / Дипломат. Акад. МИД России. М. : Международные отношения, 2017. 280 с.
19. Шинкаренко Т.І. Дипломатичний протокол та етикет: Навчальний посібник. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2017. 296 с.
20. Global Governance and Diplomacy (Studies in Diplomacy and International Relations) // Andrew F. Cooper, Brian Hocking, William Maley (Eds). Hardcover, 2008. 320 p.

Додаткова:

21. Дегтярев Д.А. Экономическая дипломатия: экономика, политика, право. М. : Навона, 2010. 176 с.
22. Зонова Т.В. Дипломатия: модели, формы, методы: учебник для вузов. М. : Аспект Пресс, 2013. 348 с.
23. Шимко П.Д. Мировая экономика и международные экономические отношения. Учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. М. : Юрайт, 2016. 392 с.
24. Экономическая дипломатия в условиях глобализации: учебник / под ред. Л.М. Капица. М. : МГИМО, 2009. 544 с.

Інформаційні ресурси:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини. 18 квітня 1961 р. *Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_048.
  2. Віденська конвенція про консульські зносини. 24 квітня 1963 р. *Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин*. URL: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_047.
  3. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру. 14 березня 1975 р. *Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин*. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_254.
  4. Генеральні директиви торговельно-економічним місіям у складі закордонних дипломатичних установ України. 17.11.2003 р.
  5. Про Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні. Президент України. Указ від 10 червня 1993 р. №198/93.
  6. Про Положення про Міністерство закордонних справ України. Президент України. Указ від 3 квітня 1999 р. № 357/99.
  7. Про дипломатичну службу. Закон України від 20 вересня 2000 року № 2728-14.
  8. Про відкриття торговельно-економічних місій у складі дипломатичних представництв України за кордоном. Кабінет Міністрів України. Постанова від 7 лютого 2001 р. №108.
  9. Дипломатичний протокол та етикет: Навчальний посібник [Електронний ресурс] // Електронна бібліотека. — Режим доступу: <http://politics.ellib.org.ua/pages-4123.html>.
  10. Зонова Т.В. Парадипломатія європейських регіонів. *Вся Європа*. 2011. № 4 (43). URL: <http://www.amberbridge.org/article?id=106>.
6. Положення про дипломатичне представництво України за кордоном. Розпорядження Президента України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=166%2F92-%F0%EF>.
  7. Положення про Державний Протокол та Церемоніал України. Указ Президента України від 22 серпня 2002 р. Законодавство України. URL: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=746%2F2002.
  8. Про Положення про Міністерство закордонних справ України. Розпорядження Президента України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/381/2011/>

ПИТАННЯ ДО ЗАЛКУ

1. Міждержавні відносини та формування дипломатичних контактів між їх суб'єктами.
2. Дипломатія античного світу. Розвиток європейської дипломатії.
3. Передумови зародження економічної дипломатії.
4. Україна в системі дипломатичних відносин.
5. Сутність і стандарти економічної дипломатії. Вплив глобалізації на розвиток економічної дипломатії.
6. Політичні цілі і засоби економічної дипломатії. Політичні стандарти економічної дипломатії в статуті ООН.
7. Економічні цілі і засоби економічної дипломатії. Економізація зовнішньої політики України.
8. Сутність і функції економічної дипломатії України.
9. Правове регламентування дипломатичної діяльності та економічної дипломатії.
10. Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Правові аспекти зовнішньоекономічної діяльності та економічної дипломатії.
11. Правове регламентування експортно-імпортової діяльності підприємств, її тарифного та нетарифного регулювання, митних, податкових та страхових процедур і транспортного обслуговування.
12. Правовий режим інвестиційного співробітництва з іноземними партнерами.
13. Нормативно-правові аспекти економічної дипломатії у забезпеченні використання спеціальних режимів господарювання, діяльності спеціальних і вільних економічних зон, концесій.
14. Основні напрямки економічної дипломатії України: Європейський Союз.
15. Основні напрямки економічної дипломатії України: Північноамериканський напрям.
16. Основні напрямки економічної дипломатії України: АТЕС (Азіатсько-тихоокеанське економічне співробітництво).
17. Основні напрямки економічної дипломатії України: Субрегіон ЧЕС (Чорноморське економічне співробітництво).
18. Основні напрямки економічної дипломатії України: Латинська та Південна Америка.
19. Основні напрямки економічної дипломатії України: Африка та Близький Схід.
20. Економічна дипломатія у сфері енергопостачання. Зовнішня заборгованість України і шляхи її врегулювання. Іноземний капітал в економіці України. Економічна дипломатія у сфері військово-технічного співробітництва України.
21. Взаємодія України з зовнішньоторговельними партнерами в системі СОТ. Міжнародні торговельні суперечки і роль економічної дипломатії у їх врегулюванні.
22. Попередження виникнення торговельних протиріч.
23. Антидемпінгові розслідування та їх попередження.
24. Органи з врегулювання міжнародних торговельних спорів (ЮНСІТРАЛ, Міжнародний Арбітражний суд Міжнародної торгової палати, Європейський арбітраж, Орган вирішення спорів у рамках СОТ).
25. Поняття дипломатичного протоколу, церемоніалу та етикету. Джерела правил і норм дипломатичного протоколу.

26. Дипломатичний корпус. Старшинство в дипломатичному корпусі.
27. Зносини дипломатичних представництв із зовнішньополітичними та зовнішньоекономічними відомствами та урядовими установами країни перебування.
28. Дипломатичні привілеї та імунітети.
29. Дипломатичні візити. Протокольні візити. Запис бесіди. Етикет дипломатичної бесіди.
30. Протокол та етикет дипломатичних прийомів. Види дипломатичних прийомів та їх протокольна характеристика. Протокольні аспекти проведення дипломатичних прийомів.
31. Місце і значення візитів у міжнародних відносинах та в економічній дипломатії.
32. Класифікація візитів. Підготовка візитів. Програма візитів.
33. Протокольні й церемоніальні питання прийому іноземних делегацій.
34. Міжнародний досвід організації протокольних служб.
35. Структура та функції протокольних підрозділів органів державної влади в Україні.
36. Протокольна діяльність дипломатичного представництва.
37. Міжнародні переговори як інструмент економічної дипломатії.
38. Зміст і класифікація дипломатичних переговорів. Прямі переговори. Консультації.
39. Посередництво. Розслідування. Міжнародний арбітраж.
40. Планування переговорів і узгодження їх термінів з партнерами.
41. Підготовка та інформаційне забезпечення переговорів. Збір інформації. Джерела інформації, обробка інформації, її аналіз і узагальнення. Оцінка ризиків, здатних вплинути на хід переговорів та їх підсумки. Формулювання преференцій для проведення переговорів.
42. Проведення переговорів. Можливі проблеми спілкування. Техніка постановки запитань. Техніка проведення ділової бесіди. Особливості перекладу та врахування мовного фактору. Документування переговорів та оформлення їх результатів в дипломатичній практиці.
43. Національні інтереси. Підгрунття визначення національних інтересів. Надання національним інтересам необхідної стабільності і передбачуваності. Протиріччя у забезпеченні національних інтересів в умовах інтернаціоналізації економіки.
44. Національна економічна безпека. Етапи становлення та розвитку національної економічної безпеки.
45. Управління національними інтересами у зовнішньоекономічній сфері. Експорт капіталу і експорт товарів. Забезпечення економічних інтересів як один з аспектів зовнішньополітичної концепції України.
46. Національна безпека і її зв'язок з економічною дипломатією. Взаємозв'язок національної економічної безпеки і міжнародної економічної безпеки.
47. Проблеми забезпечення міжнародної економічної безпеки.
48. Вироблення міжнародних правил поведінки і взаємної відповідальності урядів та бізнесу.
49. Механізми формування економічної дипломатії в Україні. Участь в законотворчій діяльності з питань забезпечення економічної дипломатії.
50. Функціональні обов'язки Міністерства закордонних справ України в питаннях економічної дипломатії. Економічна складова діяльності Посольств, місій та інших дипломатичних представництв України за кордоном.
51. Функціональні обов'язки Міністерства економіки та його структурних підрозділів у проведенні ефективної економічної дипломатії.

52. Зміст та функціональні обов'язки обласних і регіональних структур виконавчої влади у сфері економічної дипломатії.

53. Місце і структура торговельних представництв в складі дипломатичних представництв держави за кордоном. Функції торговельних представництв.

54. Обов'язки, права та відповідальність працівників торговельних представництв.

55. Аналітична діяльність торговельних представництв.

56. Оперативне забезпечення інформаційного обміну між торговельними представництвами та центральними органами виконавчої влади.

57. Організаційне забезпечення інформаційно-презентаційних заходів в країні перебування.

58. Планування роботи та звітність торговельних представництв.

59. Організація діловодства торговельних представництв.

60. Досвід зарубіжних країн в організації діяльності зовнішньоекономічних представництв в складі Посольств.

61. Правові акти, які регулюють перебування іноземних дипломатичних представництв на території України.

62. Іноземний дипломатичний корпус в Києві. Склад дипломатичного корпусу і його місце в офіційних церемоніях. Привілеї та імунітети.

63. Порядок зносин дипломатичних представництв з органами законодавчої та виконавчої влади України і офіційними особами.

64. Представництва міжнародних організацій, наділених функціями економічної дипломатії на території України, їх завдання, форми та методи роботи і співробітництва з українськими органами влади та управління, суб'єктами господарювання.